

GEMEENTE HILVERSUM
POSTBUS 9900
1201 GM HILVERSUM

BEZOEKADRES:
RAADHUIS
DUDOKPARK 1
TELEFOONNUMMER: 14 035
WWW.HILVERSUM.NL

Aan de gemeenteraad
cc. college van B&W
cc. pers

DATUM 4 september 2020
ZAAKNUMMER 693494
BEHANDELD DOOR A.E.M. Fennis
TELEFOON (035) 629 2138
UW KENMERK
BIJLAGEN
BETREFT Melding financiële afwijking 2020 Wmo en Jeugd / Turap /
Raadsdashboard Sociaal 1ste half jaar 2020

Geachte dames en heren,

Bijgevoegd treft u een [Raadsinformatiebrief 2020-52 “Melding afwijking WMO en Jeugdzorg”](#) en het persbericht daarbij.

Tevens zijn de volgende stukken voor u gepubliceerd bij de [B&W vergadering van 1 september 2020](#)

- Eerste tussenrapportage 2020
- Raadsdashboard Sociaal 1ste halfjaar 2020

Deze stukken zijn aangemeld voor agendering voor de raadscommissie van september a.s

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

W. Groot, l.s.

P.I. Broertjes

Ook in Hilversum stijgen de kosten van WMO en Jeugdzorg door

Het is een landelijk probleem. Alle gemeenten ervaren dat ze te weinig geld krijgen van het Rijk voor de uitvoering van de WMO en de Jeugdzorg en dat ondertussen de kosten verder oplopen. Ook in Hilversum is dat zo. Bovenop de extra kosten die eind 2019 reeds voorzien waren voor WMO en Jeugd voor 2020 (5 miljoen euro) komt een stijging van 3,9 miljoen euro.

Bij de WMO stijgen de kosten met 3 miljoen, met name bij begeleiding, dagbesteding en huishoudelijke hulp. Het valt op dat de beperkte eigen bijdrage door het abonnementstarief bij de WMO leidt tot meer aanvragen. Steeds meer mensen die zelfstandig wonen hebben door hoge leeftijd of een beperking ondersteuning nodig in het dagelijks leven. Ook komen er meer aanvragen huishoudelijke hulp. In 2019 stegen de aanvragen huishoudelijke hulp al en helaas vlakt deze stijging nog niet af. Bij Jeugdzorg groeit de inzet van jeugdhulp met 1% per maand, hetgeen leidt tot een nadeel van 0,9 miljoen in 2020.

Ondanks deze kostenstijgingen springt Hilversum er nog steeds redelijk positief uit qua uitgaven, zoals blijkt uit de jaarcijfers 2019. Van de middelgrote gemeenten, verenigd in de G40, heeft Hilversum de laagste kosten voor Jeugdzorg: 200 euro per inwoner. Het gemiddelde is 302 euro per inwoner en de duurste gemeente geeft 470 euro per inwoner uit. Ook op WMO doet Hilversum het redelijk goed: Het gemiddelde is 238 euro per inwoner en Hilversum zit daar met 217 euro per inwoner 9% onder.

Het college zet sterk in op meer grip op het Sociaal Domein. Het Tweede Dashboard Sociaal Domein is nu beschikbaar en wordt in september besproken met de raad.

Om de kostenstijging op WMO en Jeugd te beperken zet het college in op de volgende vijf speerpunten:

- 1. Lobby naar Den Haag.** Zonder extra geld van het Rijk voor WMO en jeugdzorg zijn de doorlopende kostenstijgingen niet op te vangen. Als taken die overgedragen zijn naar de gemeenten duurder worden, hoort het Rijk extra geld te geven.
- 2. Regionaal programma "Naar een financieel gezond domein":** voor het eerst bundelen de gemeenten in de regio hun kennis en ervaring om in een gezamenlijk programma tot besparingen te komen bij de WMO en Jeugdzorg.
- 3. Begeleiding in de Wijk:** deze lokale aanpak is recent van twee naar vier wijken uitgebreid.
- 4. Onderzoek door KPMG:** KPMG heeft al veel gemeenten onderzocht op het Sociaal Domein. We hebben hen gevraagd ook onze WMO en Jeugdzorg onder de loep te nemen. De eerste onderzoeksresultaten zijn bekend en we zien concrete aanknopingspunten om tot meer grip, sturing en kostenbeheersing te komen.
- 5. Meer data-analyse in het Sociaal Domein.** Om een versnelling te bereiken is 1 augustus een adviseur datagestuurd werken gestart.

Hoe hard de gemeente Hilversum ook trekt aan het beteugelen van de kosten, een echte oplossing zal van het Rijk moeten komen. Op Prinsjesdag maakt het kabinet bekend dat men 777 miljoen euro vrijmaakt voor gemeenten en provincies. Dat is echter nodig zijn om een groot deel van de coronakosten op te vangen. Helaas zit hier nog geen extra geld bij voor WMO en Jeugdzorg. De minister wacht nog nadere onderzoeken af. Wethouder Karin Walters gaat namens het college bij de Algemene Ledenvergadering van de VNG in september voorstellen steunen voor extra druk op het kabinet om sneller met geld over de brug te komen.

Meer informatie:

Voor meer informatie: [pers@hilversum.nl/](mailto:pers@hilversum.nl) (035) 629 2598 of 06- 2355 5329

Download hier de [RIB 2020-52](#) Melding afwijking Wmo en Jeugdzorg.

Raadsinformatiebrief

Van	Burgemeester en Wethouder/Burgemeester	Zaak nr.	689994
Aan	Gemeenteraad	RIB nr.	2020-52
Portefeuillehouder	K.J. Walters	Datum	4 september 2020
Informatie bij	J. van Wieringen	Tel. nr.	(035) 629 2198

Onderwerp

Melding financiële afwijking 2020 Wmo en Jeugdzorg.

Kernboodschap

Tot op heden was de beste inschatting voor de kosten 2020 van Wmo en Jeugdzorg de uitkomsten van de jaarrekening 2019 aangevuld met een prijsindexatie. Echter nieuwe informatie laat zien dat de kosten sterker stijgen dan tot nu toe voorzien. De verwachte financiële afwijking voor 2020 bedraagt naar verwachting een nadeel van € 8,9 miljoen. Hiervan is € 5 miljoen nodig om de begroting 2020 op hetzelfde niveau te brengen als de jaarstukken 2019 (aangevuld met indexatie) en € 3,9 miljoen is te zien als een additioneel nadeel. De financiële afwijking van € 8,9 miljoen zal verwerkt worden in de Eerste tussentijdse rapportage 2020.

Aanleiding

De verantwoorde lasten in de jaarrekening 2019 waren in lijn met de verwachtingen zoals verwoord in raadsinformatiebrief 2019-67. Met deze brief bent u op de hoogte gebracht dat de begroting 2020 nog aangepast moet worden. Om de begroting 2020 in lijn te brengen met 2019 en te indexeren is € 5 miljoen extra nodig. Dit betreft € 2,5 miljoen voor Wmo en € 2,5 miljoen voor Jeugdzorg. Dit komt overeen met de prognose die is afgegeven in het Dashboard Sociaal domein (1^e kwartaal 2020).

Deze prognose was toen afgegeven zonder de eindverantwoording 2019 van de Regio Gooi en Vechtstreek en zonder de financiële maandrapportages van de Regio Gooi en Vechtstreek. Doordat de aanwezige capaciteit begin 2020 is ingezet voor het opstellen van de eindverantwoording 2019 (ontvangen 2 juni 2020), de jaarrekening 2019 en de coronacrisis is pas na het zomerreces een maandrapportage ontvangen die de Regio Gooi en Vechtstreek en de gemeente gezamenlijk hebben geanalyseerd. Op dat moment is geconstateerd dat de uitgaven Wmo en Jeugdzorg zich niet stabiliseren, maar dat de in 2019 ingezette stijging zich voortzet.

Omschrijving	Begroting 2020	Jaarrekening 2019	Indexeren 2020	Nadeel indexeren	Totaal 2020	Extra nadeel 2020	Totaal nadeel 2020
Jeugd	15.961	16.975	18.461	2.500	19.361	900	3.400
Wmo	13.823	15.755	16.323	2.500	19.323	3.000	5.500
Totaal	29.784	32.730	34.784	5.000	38.684	3.900	8.900

(Bedragen x € 1.000)

De voornaamste oorzaak van de stijging bij Wmo is het gevolg van de invoering van het abonnementstarief per 1 januari 2019. Hierdoor is de eigenbijdrage hulp en ondersteuning gemaximaliseerd tot € 17,50 per 4 weken (2020 € 19,00 per maand). Tot de invoering van het abonnementstarief liet de Wmo in 2018 een stabiel beeld zien. Na de invoering is een stijging van bijna 2% per maand waar te nemen. Ook voor 2020 lijkt deze stijging zich voort te zetten.

Bij jeugdzorg zien we een kleinere stijging dan bij Wmo, maar nog steeds wel een constante stijging van ongeveer 1% per maand.

Het bepalen van de onderliggende oorzaken van de aanhoudende stijging en verdere duiding van de cijfers heeft slechts beperkt kunnen plaatsvinden doordat de cijfers pas recent zijn ontvangen. Los van de beperkte duiding van de stijging en de cijfers is op dit moment ook de invloed van de coronacrisis op de cijfers voor Wmo en Jeugdzorg nog onvoldoende te duiden. Ondanks deze onzekerheden hebben wij ervoor gekozen om nu de afwijkingen te melden en u voor te stellen de begroting 2020 aan te passen. Dit doen wij uit het oogpunt van transparantie en het belang van reëel begroten.

U zult binnenkort een aanvullende collegebrief ontvangen die u meer inzicht geeft in de onderliggende oorzaken van de financiële afwijking

Consequenties

De blijvend stijgende lasten Wmo en Jeugdzorg in Hilversum sluiten aan bij het landelijke beeld en de landelijke discussie die is gestart tussen gemeenten en het Rijk. Vanuit de algemene uitkering krijgen gemeenten structureel te weinig geld om de uitgaven Wmo en Jeugdzorg te kunnen betalen. Om de kostenstijging in bedwang te krijgen noemen we hier 5 zaken waar we aan werken.

1. Hilversum doet mee met de landelijke lobby om vanuit het Rijk meer geld te krijgen. Dit doen we door deelname aan de G40, actievoeren via VNG en #gemeentennood bij de Tweede Kamer. Hier zullen we ook stevig mee doorgaan.
2. Eind vorig 2019 was het college van Hilversum initiatiefnemer om bij de Regio Gooi en Vechtstreek een bestuursopdracht te starten 'Regionaal programma kostenbeheersing en kostenbesparing Jeugd/Wmo: Naar een financieel gezond sociaal domein'.

Regionaal is een vergelijkbaar beeld te zien: gemeenten helpen veel meer mensen, mensen krijgen t.o.v. voorgaande jaren ook meer hulp per persoon. Het zorgvolume stijgt daardoor flink, waarbij de inkomsten vanuit het Rijk achterblijven. Vanuit het programma zullen voorstellen worden gedaan die moeten leiden tot normaliseren/meer eigen kracht die kostenreductie beogen.

Belangrijk hierbij is dat de beleidsvrijheid binnen de Wmo en de Jeugdwet niet erg groot is. De aanspraken worden geregeld binnen de wet. Beleidsvrijheid hebben gemeenten met name wat betreft het realiseren van algemene voorzieningen. Focus ligt nu vooral op datgene waar snelle en zichtbare resultaten worden geboekt. Daarnaast kunnen we directe beïnvloeding bewerkstelligen door een betere screening en selectie bij de toegang en kritisch te kijken naar herindicaties.

3. Wij gaan verder met Begeleiding in de Wijk. Inmiddels is het project uitgebreid van twee naar vier wijken. In oktober 2020 ontvangt u de tweede tussenrapportage van Begeleiding in de Wijk over de periode maart tot en met augustus. Aan de hand van het monitoren van prestaties en resultaten willen we inzicht geven in kosten en uitgaven voor Begeleiding in de Wijk, afgezet tegen de kosten voor reguliere begeleiding via het Sociaal Plein.
4. Wij hebben KPMG opdracht gegeven om onderzoek te doen naar handelingsperspectieven op (kosten)beheersing in het sociaal domein en met name voor Wmo en Jeugdzorg. Dit onderzoek richt zich op lokale en regionale handelingsperspectieven. Met de onderzoeksresultaten van KPMG beogen we naast meer grip en sturing te krijgen binnen het sociaal domein, in het bijzonder de Wmo en de Jeugdzorg. De eerste (lokale) uitkomsten zijn bekend en we zien aanknopingspunten en mogelijkheden om de inzet van middelen en mensen beter te beheersen.
5. De financiële ontwikkelingen op het Sociaal Domein en dan vooral op het gebied van Wmo en Jeugdzorg vraagt dat er een versnelling komt in datagestuurde werken. De managementrapportages en het Raadsdashboard zijn daar voorbeelden van. Per 1 augustus is hiervoor een adviseur datagestuurd

werken aangesteld Als tweede stap gaan we voorrang geven aan de directe toegang tot en ontsluiting van data van de regio, waardoor we onze afhankelijkheid van andere verminderen en data direct kunnen vertalen naar informatie. Informatie geeft ons inzicht om aan de juiste knoppen te draaien.

Vervolgtraject

Het bepalen van de onderliggende oorzaken van de aanhoudende stijging en verdere duiding van de cijfers heeft slechts beperkt kunnen plaatsvinden doordat de cijfers pas recent zijn ontvangen. Los van de beperkte duiding van de stijging en de cijfers is op dit moment ook de invloed van de coronacrisis op de cijfers voor Wmo en Jeugdzorg nog onvoldoende te duiden. Ondanks deze onzekerheden hebben wij ervoor gekozen om nu de afwijkingen te melden en u voor te stellen de begroting 2020 aan te passen. Dit doen wij uit het oogpunt van transparantie en het belang van reëel begroten.

U zult binnenkort een aanvullende collegebrief ontvangen die u meer inzicht geeft in de onderliggende oorzaken van de financiële afwijking

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

W. Groot, l.s.

P.I. Broertjes